

(8)

NÄGEMUS TERVENEMISEST

Vilets palve aitas sellel mikmaki indiaanlasel luua püsiva sideme Kõrgema Jõuga.

PIDASIN END TEISTSUGUSEKS, sest olen indiaanlane.” Kuulsin seda väidet oma esimestel AA koosolekutel paljudelt pärismaalastelt. Selle peale kehtasin lihtsalt õlgu ja mõtlesin omaette: „Teie peate ennast teistsuguseks, aga mis veel siis minust rääkida? Mina olen ju punapäine indiaanlane.”

Kasvasin üles ühes Kanada reservaadis. Noorena olin uhke mikmaki indiaanlane. Mu perel oli kõvade kõride, vägivaldsete ja karmikoeliste tegelaste maine ja ma tundsin selle üle uhkust. Mulle räägiti, et minu vanaisa oli meie kogukonna pealik, aga pidi ühe mehe tulistamise pärast vangi minnes kohast loobuma. Meie peres oli vangis istumine peaaegu nagu aumärk, või nii see mulle vähemalt näis. Mäletan, kuidas väikese poisina õllekasti peal seisin (õlut leidis meil kodus alati palju) ja ütlesin endale: „Mõne aasta pärast olen ma just nii pikk.”

Vahel sattusin aga nägema isa raevuhooge ning värisestin alati hirmust. Vandusin, et ei muutu iial temasuguseks. Mida ma näha ei osanud, oli see, et alkohol ja raevuhood olid omavahel seotud.

Pidasin end alati teistsuguseks. Soovisin tihti, et mul oleks mustad juuksed nagu sõpradel. Meie kodus räägiti mikmaki keelt, mina keeldusin seda aga rääkimast. Terve mu pere rääkis mikmaki keeles, aga kui mind kõnetati, vastasin inglise keeles. Arvasin, et ei oska

mikmaki keelt vanematega sama hästi rääkida. Seega otsustasin seda üldse mitte rääkida.

Olin esimest korda alkoholi juues kümneaastane. Näppasin vana-aastaõhtul vanemate tagant kaks klaasi-täit viina. Ei saa just öelda, et sellel oleks olnud oodatud toime. Ma oksendasin kohutavalt ja kõht läks lahti. Järgmisel päeval valdas mind meeletu hirm, et vanemad saavad kõigest teada. Sain tänu sellele mõneks ajaks õppetunni kätte.

Kui ma paar aastat hiljem põhikoolis käisin, hankisime paari sõbraga salaalkoholimüüjalt endale pudeli rummi. Jäin väga purju ja see oli suurepärane. Mäletan, et tundsin täielikku vabadust. Ma jõin järgmised viisteist aastat. Joomisest sai minu elu suur osa ja pidasin seda normaalseks. Siis tulid vägivald, kaklemine, seaduserikkumised ja „kõva mehe” kuvand. Pere oli minu üle uhke. Mõned sugulased julgustasid mind lausa samamoodi jätkama.

Ma pendeldasin aastate kaupa noortevanglate vahet. Pärast kaheksateistkümnendat sünnipäeva ootas mind juba maakonnavangla. Tundsin end koju tulles alati justkui hõljumas, sest sõbrad ja sugulased hakkasid minust vanglas istumise ja meheks saamise tõttu rohkem lugu pidama.

Kui ma kodust 800 kilomeetri kaugusel alaealiste kinnipidamisasutuses viibisin, sain teada, et mu ema on vähki suremas. Mul lubati koju minna, et saaksin temaga koos olla. Ühel õhtul palusid pereliikmed, et ma emaga koju jääksin ja talle ravimeid annaksin. Olin juba pisut joonud ja kibelesin sõpradega välja pidutsema. Olin siiski vastumeelselt nõus jääma. Mind tabas enesehaletsushoog, suutsin mõelda vaid sellele, kui lõbus mul välja minnes olla võinuks. Muutusin emaga

äärmiselt kannatamatuks ja kui ta rohtu võtmast keeldus, toppisin selle talle peaaegu sunniviisiliselt suhu. Seejärel läksin sõpradega välja pidutsema. Ärkasin järgmisel hommikul kodust umbes 160 kilomeetri kaugusel maakonnanglas. Olin üritanud kuhugi sisse murda ja politsei oli mind tabanud.

Mu ema suri täpselt selsamal õhtul, kui ma vangis istusin. Mind lubati välja tema matustele. Mäletan ikka veel, kui üksildasena ma end isegi teiste pereliikmetega koos olles tundsin. Mind valdasid häbi ja kahetsus. Isegi aastaid hiljem uskusin end olevat mingil põhjusel ema surma eest vastutav. See intsident jäi mind aastateks painama. Alkohol võttis selle tunde mingiks ajaks ära, ent kahetsustunne tuli ikka ja alati tagasi. Üritasin endale lohutuseks öelda, et minu eluviis oli osa nii minu kui ka paljude mu pereliikmete saatusest, kuid see ei võtnud ära kahetsust.

Mäletan vaid üht head asja, mis sel ajaperioodil juhtus. Kui ema surivoodil lamas, rääkisin ma temaga mikmaki keeles. Ta nägi nii õnnelik välja ja ütles mulle, kui ilusti minu mikmakikeelne jutt tema jaoks kõlas. See mälestus on minu jaoks väga kallis.

Kohtasin üht noort tüdrukut ja meil sündis poeg. Uhkusest pakatades panin talle enda järgi nime. Mõnda aega jõin vähem. Ühel päeval lubasin pojale, et viin ta „homme” kinno. Mõtlesin seda täiesti siiralt ning ootasin kinnominekut suure elevusega. Võtsin sel õhtul ühe joogi, mis ei jäänud muidugi ainsaks. Mul oli järgmisel päeval pohmelus ja ehkki ma olin lubanud poja pärastlõunal kinno viia, võtsin peaparanduseks veel ühe joogi. See ei jäänud taas viimaseks. Õigustasin tol päeval joomist sellega, et mu poeg on liiga noor ja talle ei jääks filmist niikuinii midagi meelde. Järgmisel

päeval valdasid mind süümepiinad ja kahetsus. Tundsin, et ei kõlba kuhugi. Vaatasin pojale otsa, ent kuulsin vaid seda, millise elevusega ta kinnominekust rääkis. Ma ei suutnud midagi öelda, sest seda filmi ei näidatud enam. Jätsin ema pojale kõike selgitama.

Järgmised paar aastat elasin isaga oma vanas kodus, sest tüdruk oli mu maha jätnud ja poja endaga kaasa võtnud. Minu joomine läks veel hullemaks, nagu ka mu süü-, kahetsus- ja hirmutunne. Sattusin vedeliku puuduse tõttu haiglasse, mind tabas kergekujuline insult, veetsin nädala psühhiaatriaosakonnas. Sellele lisaks esines mul mitmeid alkoholitarbimisest tingitud krambihooge. Kaotasin pere ja sõprade usalduse. Nad ei saanud enam milleski minu peale loota. Loobusin mõneks ajaks joomisest, ent alustasin alati uuesti.

Suudan hästi samastuda sellega, mida ütleb meie kaasasutaja Bill W. Suures Raamatus neljandal leheküljel: „... tuli tagasi vana metsik sihikindel võidutahe.” Juues saabus teadmine, et kõik saab jälle korda. Kavatsesin end kokku võtta. Kõik pidi kohe-kohe muutuma – küll te kõik näete! Seda ei juhtunud; miski ei muutunud. Ma üritasin nii mitmel moel seda mängu võita. Läksin kirikusse ja andsin töötuse, käisin indiaanlaste higitelgis, tegin vanglasse saamiseks mingi sigaduse, vandusin kangest alkoholist eemale hoida. Miski ei toiminud. Siis tulid tabletid, et värinatest lahti saada ja mõneks ajaks joomisest eemale hoida.

Ühel õhtul toimus minu kodus pidu, mille käigus tekkinud vaidlus viis kakluseni, nagu ikka üldiselt juhtuma kippus. Üks minu vendadest pussitas mind noaga selga ja ma langesin teadvusetult põrandale. Tulin teadvusele haiglas. Mulle öeldi, et mul on üks kops kokku langenud ja mulle pandi kopsu voolik. Järgmisel päeval

külastasid mind sõbrad, kes tõid mulle pudeli käära. Minu uhkus oli ikka veel alles. Olin endiselt kõva mees. Lamasin voodis, voolikud kopsu tühjendamas, suitsetasin ja jõin alkoholi. Ometi oli mul veel kunagi hiljem AA-sse jõudes jultumust Teises Sammuses kahelda ning juurelda selle üle, miks on vaja „taastada minu terve mõtlemine.”

Võin käsi südamele öelda, et enne Anonüümsete Alkohoolikutega liitumist ei toiminud minu jaoks ükski lahendus. Sattusin lõpuks sõltuvusravikeskusesse ja hakkasin pärast kahekümne kaheksa päeva pikkuse programmi läbimist regulaarselt AA koosolekutel osalema. Sõltuvusravikeskuses tutvustati mulle Anonüümsete Alkohoolikute Suurt Saamatut. Lahkusin sealt teadmisega, et minu ainsaks lootuseks olid Kaksteist Sammu.

Mulle räägiti, et AA on vaimne programm ja et mul pidi kindlasti olema mingi Kõrgem Jõud. Ma ei teadnud Jumalast ega Kõrgematest Jõududest midagi ja üritasin endale mõne sellise leida. Arvasin, et kuna olen põlisameeriklane, siis peaksin lähtuma oma traditsioonidest. Seepeale leidsin, et peaksin ehk minema reservaadi kirikusse. Lõpuks lootsin, et kui ma piisaval hulgal AA koosolekutel käin ja seal lihtsalt istun, tabab mind ilmutus ja ma tervenen täielikult. Ühel päeval küsis üks liige minu käest, kas ma usun, et Kõrgem Jõud on päriselt olemas. Ma uskusin tõepoolest, et mingit laadi Jumal on olemas. Ta kinnitas, et sellest piisab ning lisas, et uskumise ja koosolekutel osalemise toel leian vastavalt oma enda arusaamisele Kõrgema Jõu. Täna olen ma selle nõuande eest äärmiselt tänulik.

Pärast kolme AA-s veedetud kuud tulin ühel õhtul pärast koosolekut koju ning kuulsin naabri ukse tagant

muusikat ja valjuhäälsed naeru. Sellel peol olid ka mõned minu joomasõbrad ja lihtsalt teadsin sisimas, et lähen ise ka sinna. Ma ei tahtnud juua, aga ometi tõmbas pidu mind magnetina enda poole. Jooksin hirmununa teisele poole tänavat asuvasse telefoni-putkasse. Helistasin oma tugiisikule, aga ta ei vastanud. Koju tormates tabas mind paanika. Läksin magamistuppa ja istusin voodiäärele. Vaatasin üles ja laususin järgnevad sõnad: „Noh, semu, küllap oleme siin ainult kahekesi.” Uskuge või mitte, aga see töötas. Need lihtsad sõnad toimisid. Midagi juhtus. Tasapisi tuli minusse rahu ja ärevus kadus, siis heitsin ma pikali ja uinusin. Magasin tol ööl hästi. See oli esimene kord üle pika aja, kui hästi magada sain. Mu Jumalale esitatud vilets palve töötas. Olin aus ja soovisin siiralt Jumala abi. Teadsin sellest päevast alates, et olin Kõrgema Jõu leidnud ja Ta aitab mind ka edaspidi.

Järgmise paari kuu jooksul hakkas mu elu tasapisi muutuma, kui töötasin programmi Esimese Sammu kallal. Kuulasin spiikreid ja alustasin vanema liikmega Suure Raamatu õppimist. Mikmaki folklooris räägitakse tillukestest inimestest nimega *bugalademujis*. Nad elavad mägedes, ent hiilivad tihti meie kodudesse meile vempe viskama. Tavaliselt teevad nad seda öösiti, et me neid ei näeks. Kui ma märkasin, et Suure Raamatu neljas peatükk „Meie, agnostikud” oli hakanud muutuma, ütlesin AA liikmetele, et meie folkloori tillukesed inimesed viskavad minu Suure Raamatuga vempe. Ja teate – nad teevad seda praeguseni.

Mõistan praegu selgelt, et minu põhiline probleem on vaimne tõbi ja mida rohkem ma usun, seda vähem on mul probleeme. Täna on mul rohkem usku kui eales varem. Usu kasvades kahanevad minu hirmud.

Aastaid vanglates, haiglates ja psühhiaatriaosakonnas istunud tüübile, kes ei suutnud mitte mingil moel joomist lõpetada, leidis vaid üks vastus: Anonüümsed Alkohoolikud ja Kaksteist Sammu. Mul vedas tohutult, et mind õiges suunas juhiti. Minu elus leidis aset draamatiline muudatus. Loodan, et saan varsti tähistada oma kestva kainuse teist aastapäeva. Minu elu on kahe aastaga täielikult muutunud. Täna olen ma tugiisik teistele. Ma mõistan, mida tähendab sõna *kaastunne* ja suudan seda tõeliselt tunda. Töötan hetkel Kaheksanda Sammu kallal ja olen vankumatult kindel, et minu ellu tuleb õnne aina juurde „mööda Õnneliku Saatuse Maanteed rühkides.”